ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ. 59.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 12.
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν » 15.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Πανταζῆ καὶ ἐκδίδεται εὐθύνῃ αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα δοσοληψία αὐτὴν ἀφορῶσα.

Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγελιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντές εἰσι σπουδαῖοι.
ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Παρὰ τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλοις καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Ἑλληνικ. Προξένοις καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ ἐκδότου.

Ἐκδίδεται ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος

Ἀθήνησι, τῇ 19 Δεκεμβρίου 1853.

Νέμεα (νεμεῖα, νέμεα, νεμεαῖα).

Τὰ Νέμεα ἦσαν μία τῶν τεσσάρων μεγάλων ἐθνικῶν ἑορτῶν τῶν Ἑλλήνων, τελούμενα ἐν τῇ πλησίον τῶν ἐν Ἀργολίδι Κλεωνῶν Νεμέᾳ Κατὰ τὰ περὶ τῆς ἀρχῆς τούτων ὑπὸ τοῦ Σχολιαστοῦ τῶν τοῦ Πινδάρου Νεμέων λεγόμενα, καὶ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου (Β 15. κλ.) καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου (Γ· 6, 4) μνημονευόμενα, συνεστάθησαν ταῦτα ὑπὸ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας στρατευσαμένων ἡγεμόνων (ἐπιγόνων), εἰς ἀνάμνησιν τοῦ παιδὸς Ὀφέλτου, τοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεμόρου κληθέντος. Οἱ ἑπτὰ οὗτοι ἡγεμόνες παραγενόμενοι εἰς Νεμέαν καὶ διψήσαντες συνέτυχον τῇ τροφῷ Ὑψιπύλῃ φερούσῃ τὸν Ὀφέλτην, παῖδα τοῦ ἱερέως τοῦ Διὸς Λυκούργου καὶ Εὐρυδίκης· πορευθεῖσα δὲ αὕτη ἵνα καταδείξῃ τοῖς διψῶσι τὴν κρήνην ἀπέλιπεν ἐπὶ τῆς πόας τὸν παῖδα, ὃν διέφθειρεν ἀπούσης αὐτῆς δράκων· ἐπιστρέψαντες δὲ οἱ ἑπτὰ καὶ τὸ γεγονὸς ἰδόντες τὸν μὲν δράκοντα ἀπέκτειναν, ἔθαψαν δὲ τὸν παῖδα καὶ συνέστησαν ἐπιτάφιον τριετηρικὸν ἀγῶνα εἰς τιμὴν αὐτοῦ. Ἄλλοι δὲ μῦθοι ἀποδίδουσι τὴν σύστασιν τοῦ τῶν Νεμέων ἀγῶνος εἰς τὸν Ἡρακλέα, θέσαντα αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τοῦ νεμεαίου λέοντος. Ἡ γνησιοτέρα δὲ τῶν ἄλλων παραδόσεων ἦν ὅτι ὁ Ἥρως οὗτος ἤτοι ἀνώρθωσε τοὺς πάλαι ὧδε τελουμένους ἀγῶνας, ἢ ἐπήνεγκεν εἰς αὐτοὺς τὴν μεταβολὴν, καθ' ἣν ἔκτοτε ἤγοντο εἰς τιμὴν τοῦ Διός. Ὅτι δὲ οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις βεβαιοῦται καὶ ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Νεμ. Γ. 114. καὶ ἑπομ.). Οἱ ἀγῶνες ἦσαν τὸ πάλαι πολεμικοῦ χαρακτῆρος, καὶ μόνον στρατιῶται καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ γένους αὐτῶν ἠγωνίζοντο· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπετρέπετο τοῦτο πᾶσι τοῖς Ἕλλησι (δημοτικὸν πλῆθος συνέδραμε). Ἐγίνοντο δὲ οἱ ἀγῶνες εἰς δάσος μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος κείμενον, καὶ ἦσαν οὗτοι κατ' Ἀπολλόδωρον (ἀνωτ.) ἵππου, σταδίου, πυγμῆς, ἅρματος καὶ δίσκου, ἀκοντίου, πάλης, τόξου καὶ ἔτι μουσικῆς (Παυσ. Η. 50. 3. Πλουτ. φιλοπ. 11.). Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Πινδάρου, ἀτελῶς τὸν Νέμειον περιγράφων ἀγῶνα, λέγει αὐτὸν ἱππικὸν μόνον καὶ γυμνικόν. Τὸ διδόμενον τοῖς νικηταῖς βραβεῖον ἦν πάλαι μὲν στέφανος ἐλαίας, μετὰ ταῦτα δὲ σελίνου χλωροῦ· ὑπάρχει ἀβέβαιον πότε εἰσήχθη ἡ μεταβολὴ αὕτη, εἰ καὶ ἐξάγεται ἐκ τοῦ Πινδάρου λέγοντος τὸ σέλινον *βοτάναν λέοντος*, ὅτι κατ' αὐτὸν ἐπήνεγκε ταύτην ὁ τὸν λέοντα κτείνας Ἡρακλῆς. Προΐσταντο τῶν Νεμέων ὁτὲ μεν οἱ Κλεωναῖοι ὁτὲ δὲ οἱ Ἀργεῖοι καὶ ἄλλοτε οἱ Κορίνθιοι· ἀπὸ τῶν πρώτων δὲ ὀνομάζονται ἐνίοτε ἀγὼν Κλεώναιος (Πινδ. Νεμ. Δ. 27). Οἱ τοὺς ἀγωνιζομένους κρίνοντες καὶ τὸν στέφανον τοῖς νικηταῖς δίδοντες ἀνεβάλλοντο φαιὰς στολὰς, ὑπόμνημα τοῦ πένθους διὰ τούτων ἐμφανίζοντες· παράδειγμα δὲ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν εὑρίσκεται παρὰ Παυσανίᾳ (Π. 40. 3).

Περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤγοντο τὰ Νέμεα ὁ τοῦ Πινδάρου σχολιαστὴς (ὑποθ. Νεμ.) λέγει μόνον ὅτι ἐτελοῦντο ταῦτα τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Βοιωτικοῦ μηνὸς Πανέμου (α), πλὴν ὁ αὐτὸς ἀλλαχοῦ ἀντιφάσκει πρὸς ἑαυτόν. Ὁ Παυσανίας (Β. 15. 2.) μνημονεύει *χειμερινῶν Νεμείων*, ἐμφανῶς διακρίνων ταῦτα ἄλλων ἐν θέρους ὥρᾳ ἀγομένων. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ τελετὴ τῆς ἑορτῆς ταύτης διεκόπη ἐπί τινα χρόνον καὶ ἀνανεώθη τὸ 2 ἔτος τῆς 53 ὀλυμπιάδος, ἐν ᾧ θέτει ὁ Εὐσέβιος τὴν πρώτην Νεμεάδα ἐκ τούτου δηλοῦται ἔτι ὅτι ἐπὶ πολὺ ἑωρτάζοντο τακτικῶς δ'ς ἀνὰ πᾶσαν Ὀλυμπιάδα, τουτέστιν, ἐν ἀρχῇ ἑκάστου δευτέρου ἔτους πάσης Ὀλυμπιάδος κατὰ χειμῶνα, καὶ μικρὸν μετὰ τὸ τέταρτον αὐτῆς ἔτος ἐν ὥρᾳ θέρους, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὁ πολὺς Βοίκχιος καὶ ἄλλοι ἀρχαιολόγοι εἰς ἰδίας πραγματείας. Περὶ τὸν χρόνον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης ἤρξαντο ἐν Ἀργολίδι τοῦ μετρᾶν τὸν χρόνον κατὰ Νεμεάδας Τῷ 208 π. Χ. παρεχωρήθη ὑπὸ τῶν Ἀργείων, τιμῆς χάριν, Φιλίππῳ τῷ Δημητρίου, τῆς Μακεδονίας τότε βασιλεύοντι, ἡ τῶν Νεμέων προεδρεία (Διόδ. XXII 41. Ποδ. Ι· 26), καὶ Κοΰϊντιος ὁ Φλαμίνιος ἀνεκήρυξεν εἰς ταῦτα τὴν τῶν Ἀργείων ἐλευθερίαν (Liv. XXXI 41 Πολύβ. Ι. 26). Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς συνέστησεν ἐκ νέου τὸν ἐν ἀχρηστίᾳ περιπεπτωκότα ἱππικὸν τῶν παίδων ἀγῶνα. Μετὰ τὸν χρόνον δε τούτου φαίνεται ὅτι δὲν διήρκεσαν ἐπὶ πολὺ οἱ νέμειοι ἀγῶνες, οὐδόλως μνημονευόμενοι πλέον ὑπὸ τῶν ἀκμασάντων μετὰ ταῦτα συγγραφέων.

(α) ἐκ τῶν μηνῶν τοῦ Βοιωτικοῦ ἔτους, ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου ἀρχομένου, γνωστοὶ ἡμῖν εἰσὶν οἱ ἑξῆς· Βουκάτιος, Ἑρμαῖος, Προστατήριος, Θειλούθιος, Ἱπποδρόμιος, Πάνεμος, Δαμάτριος, Ἀλαλκομένιος· μῆνα δὲ Πάνεμον εἶχον καὶ οἱ Δελφοὶ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Κυζικηνοὶ καὶ οἱ Σικελιῶται.

Ὁ Δανούβιος

Τοῦ μεγίστου τούτου τῶν ἁπάσης τῆς Εὐρώπης ποταμῶν ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μόνον τὸ πρὸς τὰς ἐκβολὰς μέρος, ὅπερ Ἴστρον ὠνόμαζον. Περὶ τοῦ ροῦ δὲ αὐτοῦ εἶχον πάντῃ ἐσφαλμένας ἰδέας (Ἡσιόδ· Θεογ. 338 Πινδ. Ὀλυμ. Γ. 25. Αἰσχύλ. παρὰ Σχολ. Ἀπόλλων. Ῥοδ. Δ. 284.) μέχρι τῶν χρόνων τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ὅτε διευκρινίσθησαν τὰ περὶ τούτου. Οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἰδίως οἱ τούτων ποιηταὶ, παρεδέξαντο τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα αὐτοῦ Ἴστρος, βραδύτερον δὲ μετεχειρίζοντο ἀμφότερα τὰ ὀνόματα Δανούβιος καὶ Ἴστρος ἀδιακρίτως, εἰ καὶ κοινῶς ἐκαλεῖτο διὰ τοῦ πρώτου τὸ ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τοῦ ἐν Σιρμίῳ μέρους αὐτοῦ. Ὁ Βυζάντιος Στέφανος, ὀνομάζων τὸν ποταμὸν τοῦτον Δάνουβιν ἢ Δάνουσιν, λέγει ὅτι τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ ὄνομα ἦν Ματόας. Λέγεται ἔτι ὅτι οἱ μὲν Θρᾷκες ἔλεγον αὐτὸν Δανούβιον, οἱ δὲ Κελτοὶ Ἴστρον. (Ἰω. Λυδὸς περὶ ἀρχ. πολιτ. Γ. 32. Jornand, de Reb. Get. 12). Ἀλλὰ τὸ πρῶτον τοῦ ὀνόματος μέρος *Δὰν*, ἀπαντώμενον καὶ εἰς ὀνόματα ἄλλων ποταμῶν (Ῥοδανὸς, Ἠριδανὸς, Τάναϊς, Δὸν, κλ) σημαίνει ποταμὸν, καὶ κατὰ τὸν Ἀδελοῦγκον Δαν-ούβιος δηλοῖ ἄνω ὕδωρ καὶ Δαν-(Ἴστρος) κάτω ὑδωρ. Οἱ παλαίτεροι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων εἶχον λίαν συγκεχυμένας καὶ ἀλλήλαις ἀντιφασκούσας ἰδέας περὶ τῶν πηγῶν τοῦ μεγάλου τούτου ποταμοῦ, π. χ. ὁ μὲν Πίνδαρος ἐνόμιζεν ὅτι καταῤῥέει οὗτος ἐκ τῆς τῶν ὑπερβορείων χώρας, ὁ δὲ Αἰσχύλος ἐκ τῶν Ῥιπαίων ὀρέων, ὁ Ἡρόδοτος (Β. 53) ἐκ τῆς τῶν Κελτῶν Γῆς, ὁμοίως δὲ καὶ Σκύμνος ὁ Χῖος (ἀπόσπ. 31). Μετὰ ταῦτα δὲ ἐγεννήθη ἰδέα ὅτι βραχίων τις τούτου ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Αἱ ἰδέαι δὲ αὗται καὶ παραπλήσιαι αὐταῖς ἄλλαι, πολεμηθεῖσαι ὑπό τινων αὐτῶν τούτων τῶν ἀρχαίων, διωρθώθησαν μετὰ τὰς κατακτήσεις τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰς ἀρκτῴας καὶ ἑῴας τῆς Εὐρώπης χώρας. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς διαφωνοῦσιν ἔτι πρὸς ἀλλήλους καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στομάτων τοῦ Δανουβίου, θέλοντες ταῦτα οἱ μὲν ἑπτὰ, οἱ δὲ ἓξ, ἄλλοι δὲ πέντε, τέσσαρα, τρία, ἕως δὲ καὶ δύο. Τούτων δὲ ὀνόματα, καθ' ὅσον γινώσκομεν, φέρονται τὰ ἑξῆς. 1, Πεύκη ἢ Ἱερὸν στόμα (Στράβ. Ζ. 305. Πτολεμ. Γ. 10. 2) 2, Ναράκιον ἢ τὸ Νάρακον (Πτολεμ. Γ. 10. 5. Ἀρριαν. περιπλ. σελ. 23.) 3, τὸ καλὸν στόμα· 4, ψευδόστομον· 5, Βόρειον στόμα (Πτολεμ. Γ. 10. 6) 6, Θιαγόλα ἢ τὸ ψιλὸν στόμα (Πτολεμ. Γ. 10 4.). Περὶ τῶν στομάτων τούτων, ὧν τρία ἦσαν τὸ πάλαι πλώιμα (P. Mela. ii. 1. 8.) ἴδε Κρούσιον de Istri Ostiis. Ὁ μετ' ἀκριβείας προσδιορισμὸς τούτων ὑπάρχει νῦν ἀδύνατος, πολλῶν ἐν ταῖς προχαῖς τοῦ ποταμοῦ τούτου ἐπελθουσῶν ἀλλοιώσεων.

Ὁ Δανούβιος ἢ Δούναβις οὗτος (γερμανιστὶ Donau=ὕδωρ βαθὺ) τρεῖς ἔχει τὰς αὐτοῦ πηγὰς, τὴν Βρέγην, Βριγάχην καὶ τὴν ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Donaueschingin εἰς Βάδην μικροτέραν τούτων, 2050 Ἀγγλ. πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ὑπὸ τὴν 10 μοῖραν 30′ 15″ ἀνατ. μήκους, καὶ 47° 58″ βορ. πλ οὖσαν, παρ' ἣ τὰ ἠνωμένα ταῦτα ὕδατα λαμβάνουσι τὸ ὅπερ φέρει ὁ ποταμὸς ὄνομα· ἑνούμενος δὲ μετὰ τοῦ Ἰλλέρου ὑπὲρ τὴν Οὔλμην καθίσταται πλώιμος, βάθος ἔχων 8—12 ποδῶν. Ῥέων δὲ διὰ τῆς Βαυαρίας καὶ ἐκεῖθεν ἐξ Engelhartszell εἰς Ὀρσόβαν (644 μίλ.) καὶ διὰ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Τουρκίας ἐκβάλλει διὰ ἑπτὰ στομάτων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, διαβρέων ὅλον 1547 μιλίων μῆκος, καὶ δεχόμενος εἰς τὸ ῥεῦμα αὐτοῦ τριάκοντα μὲν πλωίμους ποταμοὺς, ἑννενήκοντα δὲ ἄλλους ῥύακας. Πρώτη καὶ κυρία καὶ βαθυτάτη τῶν προχοῶν αὐτοῦ ἐστι τὸ λεγόμενον Κελί, ἐντὸς τῶν τῆς Βασσαραβίας ὁρίων. Προχέει δὲ τοσοῦτον ὕδωρ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ὥστε διακρίνεται τοῦτο μέχρις ἀποστάσεως τεσσαράκοντα μιλίων. Ἁλιεύονται εἰς αὐτὸν διάφορα ἰχθύων εἴδη, καὶ ἐπιπροσθοῦσι τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ πολλὰ νησίδια. Περὶ τῶν παρὰ ταῖς ὄχθαις αὐτοῦ κειμένων πόλεων καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἐκβαλλόντων ποταμῶν εἰρήσονται τὰ δέοντα ἐν τῇ προσεχῶς δημοσιευθησομένῃ περιγραφῇ τῆς ἀρχαίας Δακίας, περὶ ἧς εὑρήνται πλεῖσται καὶ λόγου ἄξιαι εἰδήσεις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσιν, ὧν οἱ δοκιμώτεροι ταυτίζουσι ταύτην τῇ τῶν Γετῶν λεγομένῃ Γῇ, καὶ τοὺς κατοίκους Δάκους (Δάκος—ου) γράφουσι, καὶ οὐχὶ Δάκας (δηλ Δάξ—κὸς ὡς τινες τῶν καθ' ἡμᾶς ποιοῦσι.

Μαύσωλος καὶ Ἀρτεμισία.

Ὁ τῆς Καρίας δυνάστης Μαύσωλος (ἢ Μαύσσωλος ὡς γέγραπται ἐν τοῖς αὐτοῦ νομίσμασιν) ἦν ὁ πρεσβύτερος τοῦ Ἑκατόμνου υἱὸς, τὸν πατέρα εἰς τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος τῷ 377. π. Χ. Φαίνεται δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ μνημονευόμενος κατὰ πρῶτον τῷ 362 π. Χ. ὅτε ἠνώθη μετὰ τῶν ἀποστατησάντων ἀπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος Σατραπῶν (Διόδωρ. ει. 90.) Λέγεται ὅτι ἐκέκτητο τότε πολλὰ φρούρια καὶ πόλεις ἐν ἀκμῇ, ὧν μάλιστα περίβλεπτος ἦν ἡ Ἁλικαρνασσός. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐκ τοῦ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πολέμου ὠφεληθεὶς; ἐξέτεινε τὸ κράτος αὐτοῦ διὰ κατακτήσεων, ὑποτάξας μέρος τῆς Λυδίας καὶ Ἰωνίας μέχρι Μιλήτου, καὶ κύριος γενόμενος διαφόρων ἐκ τῶν προκειμένων νήσων. Ἀπὸ φιλοδοξίας δὲ ὠθούμενος ἀπέβλεψε πρὸς τὰς μᾶλλον τῶν ἀνωτέρω ἐπισήμους κτήσεις τῆς Ῥόδου καὶ Κῶ, καὶ εἰς τοῦτο προοιμαζόμενος κατέλυσε τὴν τῶν Ῥοδίων δημοκρατίαν καὶ συνέστησεν ὀλιγαρχίαν, ἐγχειρίσας τὴν ἀρχὴν τοῖς ὀλίγοις αὐτοῦ φίλοις (Δημοσθ. Ῥοδ. ἐλευθ. σελ. 191. 198.) Μικρὸν μετὰ ταῦτα (358. π. Χ.) ὅτε οἱ Χῖοι καὶ οἱ Ῥόδιοι καὶ οἱ Βυζάντιοι ἤραντο τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὑπήκοοι αὐτῶν πρότερον γεγονότες, ἐβοήθησεν αὐτοῖς ὁ Μαύσωλος, ἢ μᾶλλον ἔπεισε καὶ καθωδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀποστασίαν ταύτην, κατὰ Δημοσθένην (ἀνωτ.), εἰ καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐμφανῶς ἔπραξεν εἰμὴ πέμψας δύναμιν τοῖς πολεμουμένοις ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων Χίοις. (Διοδ. ιϛ. 7.) Ὁ Μαύσωλος ἀπέθανε κατὰ Διόδωρον (ιϛ. 36) τῷ 353. π. χ. ἄρξας ἔτη εἰκοσιτέσσαρα. Μὴ καταλιπὼν δὲ τέκνα διεδέξατο τὴν ἀρχὴν ἡ ἀδελφὴ καὶ σύζυγος αὐτοῦ Ἀρτεμισία, ἧς ἡ ὑπέρμετρος λύπη διὰ τοῦ ἀνδρὸς τὸν θάνατον, καὶ αἱ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ ἀποδοθεῖσαι παρ' αὐτῆς τιμαὶ εἰσὶ τοῖς πᾶσι γνωσταί. ἡ μᾶλλον τούτων ἐπίσημός ἐστι ἡ ἵδρυσις τοῦ πολυδαπάνου μνημείου, Μαυσωλείου ὀνομασθέντος καὶ ἐν τοῖς ἑπτὰ θαύμασι τοῦ κόσμου κατελεγομένου. Ἐν τῇ ἀναθέσει τούτου προέθηκεν ἀγῶνα ἡ Ἀρτεμισία ὅστις ἂν ἄριστον τὸν θανόντα ἐπαινέσοι. Ἐκ τῶν πανηγυριστῶν δὲ αὐτοῦ ἐπέτυχεν ὁ Θεόπομπος καὶ ἔλαβε τὸ βραβεῖον· αὕτη δὲ τὴν κόνιν τοῦ Μαυσώλου μιγνύουσα κατὰ πᾶσαν ἡμέραν τῷ ποτῷ αὐτῆς ἔπινεν, καὶ ὑπὸ τῆς θλίψεως καταδληθεῖσα ἀπέθανε δύο ἄρξασα ἔτη. Κυρία τῆς Ῥόδου γενομένη ἤρισεν ἐν αὐτῇ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς ἐπίσημον μνημεῖον. Οἱ Ῥόδιοι δὲ ἀνακτήσαντες τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν οὐδένα ἄριστον ὅπως πλησιάσῃ εἰς αὐτὸ, ὅθεν ὠνομάσθη ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις *βάστον* (Vitruv. ii 8.). Ἐναντίον τῶν γενομένων ἐπαίνων τοῦ Μαυσώλου ὑπὸ τῶν συναγωνισθέντων ῥητόρων περιγράφεται ὑπ' ἄλλων ὡς λίαν φιλοχρήματος· συλλέγων πλοῦτον ἐκ παντὸς τρόπου καὶ πλουτῶν αὐτὸς καθίστα πτωχοὺς τοὺς ἑαυτοῦ ὑπηκόους· τοὺς οὕτω δὲ σωρευθέντας θησαυροὺς αὐτοῦ ἐδαπάνησεν εἰς διακόσμησιν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἣν κατέστησε πρωτεύουσαν τῆς Καρίας, τοιαύτης οὔσης πρότερον τῆς πόλεως Μυλάσσων· ἐκόσμησε δὲ τὴν Ἁλικαρνασσὸν δι' ἀγορᾶς νεᾶς, ναῶν καὶ πολλῶν ἄλλων δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ λαμπροῦ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ κατοικίαν ἀνακτόρου. Ὅτι δὲ ὁ Μαύσωλος ἐτίμα καὶ τὴν σοφίαν γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχε παρ' αὐτοῦ ὁ ἀστρονόμος Εὔδοξος (Διογ. Λεαρτ. Η 87.)

(Συνέχεια, ἴδε ἀριθ. 58).

Περὶ τῶν διαφόρων τάξεων, διαίτης, ἱματισμοῦ, καὶ καθηκόντων τῶν Δρυϊδῶν.

Τὸ ὄνομα τῶν Δρυϊδῶν παράγεται ἀνενδοιάστως ἐκ τῆς Κελτικῆς λέξεως δέρου (α) deruu), σημαινούσης δρῦν. Οὗτοι οἱ λειτουργοὶ διῃροῦντο εἰς (2) διαφόρους τάξεις, ὧν τὴν πρώτην συνεκρότουν οἱ κυρίως Δρυΐδαι, ὄντες οἱ κορυφαῖοι· διότι οἱ ἀκόλουθοι αὐτοῦς τοσοῦτον ἐλάσσονες ἦσαν, ὥστε, παρουσιαζομένων ἐκείνων, ὤρειλον σεβασμοῦ ἕνεκα ν' ἀποχωρῶσι, μὴ δυνάμενοι ἄνευ ἀδείας νὰ παριστῶνται. Τοιοῦτοι ἐλάσσονες λειτουργοὶ ἦσαν οἱ Βάρδοι, οἱ Σαρωνίδαι, καὶ οἱ Εὐβάγεις ἢ Οὐάτεις.

Οἱ μὲν Βάρδοι, ὧν τὸ Κελτικὸν ὄνομα δηλεῖ ἀοιδὸν, ὑμνοῦντες τῶν ἡρώων τὰς πράξεις διὰ στίχων, οὓς ἔψαλλον διὰ μαγάδων, ἐτιμῶντο μεγάλως δι' αὐτοὺς, ἀρκοῦντας εἰς ἀποθανατισμὸν τῶν ὑμνουμένων. Οὗτοι καὶ τοι τῶν Δρυϊδῶν ἀσθενέστεροι, τοσαύτην ὑπόληψιν ἔχαιρον, ὥστε, ὡς παρουσιάζοντο ἐνώπιον δύο στρατῶν μαχομένων, ἢ μελλόντων νὰ συμμιχθῶσι μάχῃ, κατετίθεσαν οὗτοι τὰ ὅπλα πρὸς ἀκρόασιν τῶν προτάσεων αὐτῶν. Ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ ἐγκωμιάζειν τοὺς ἥρωας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐπιτιμᾶν τὰς πράξεις τῶν τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα παραβαινόντων ἰδιωτῶν.

Οἱ δὲ Σαρωνίδαι (διδάσκαλοι) διδάσκοντες τὴν νεολαίαν ἐνέπνεον αὐτῇ ἐνάρετα αἰσθήματα· οἱ δ' Εὐβάγεις ἢ Οὐάτεις (ἱεροποιοὶ) φροντίζοντες περὶ τῶν θυσιῶν, ἐνησχολοῦντο καὶ περὶ τὴν θεωρίαν τῆς φύσεως. Χρόνῳ ὅμως ὕστερον οἱ Δρυΐδαι, ἐπειδὴ ἰδιοποιήθησαν μόνοι πάντα τὰ τῆς θρησκείας, δὲν ἐπέτρεπον τοῖς ὑπαλλήλοις τούτοις λειτουργοῖς οὐδενὸς ἔργου ἐξάσκησιν, εἰ μὴ ὅτε οὗτοι ἐλάμβανον τὴν ἄδειαν αὐτῶν.

Ἡ ἀρχὴ τούτων τῶν ἀρχιερέων ἀγνοεῖται, ἀφανιζομένη εἰς ἀπωτάτην ἀρχαιότητα. Ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ πολλοὶ πρὸ αὐτοῦ ἄλλοι εἰκονίζουσιν αὐτοὺς ὡς σοφωτάτους, καὶ λίαν περὶ τὴν θρησκείαν πεπαιδευμένους ἀνθρώπους. Τοσοῦτον περὶ πολλοῦ ἡγεῖτο ἡ μάθησις αὐτῶν, ὥστε ὑπὸ Κικέρωνος λέγονται ἐφευρεταὶ τῆς μυθολογίας.

Οἱ Δρυΐδαι ἐντὸς τῶν ἑαυτῶν δασῶν κεκρυμμένοι διῆγον αὐστηρότατον βίον, καὶ ἐδέχοντο τὰ ἔθνη, ἅτινα ἤρχοντο ἵνα λάβωσι τὴν συμβουλὴν αὐτῶν. Ὁ συνήθως μόνον τῆς ἀρετῆς τὴν λάμψιν θαυμαζων Ἰούλιος Καῖσαρ, τοσοῦτον ἐξεπλάγη διὰ τὴν δίκαιαν καὶ τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν· ὥστε ἠναγκάσθη νὰ τιμήσῃ αὐτούς.

Ἐν Γαλατίᾳ ἐσχηματίζοντο ὑπὸ τῶν Δρυϊδῶν διάφοροι σύλλογοι, ὧν περιφημότατος ἦν ὁ τοῦ Καρνούτου, οὗ ὁ κορυφαῖος ἦν ὁ πατριάρχης αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐντὸς τῶν δασῶν αὐτοῦ καὶ αἱ μεγάλαι θυσίαι προσεφέροντο, καὶ οἱ ἐγχώριοι μεγιστᾶνες καὶ στρατηγοὶ συνήρχοντο.

Μετὰ τὸν σύλλογον τοῦ Καρνούτου ἐπιφανέστατος ἦν ὁ τῆς Μασσαλίας· διότι παρὰ τὸ δάσος αὐτῆς οὐδὲν περιφημότερον ὑπῆρχεν. Ὁ Λουκανὸς, περιγράφων τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος διαταγῆ, ἐμπνέει εὐτεβῆ τινα φόβον.

Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ καὶ οἱ αὐτοὶ κανόνες ἦσαν διά τε τοὺς νέους καὶ τοὺς γέροντας Δρυΐδας, ὧν μόνον οἱ ἱματισμοὶ διέφερόν τι κατὰ τὰς ἐπαρχίας, ἐν αἷς ἔζων, καὶ τοὺς βαθμοὺς, οὓς εἶχον.

Ἡ τοῦ ἐπαγγέλματος ἀνοχώρησις ἐτελεῖτο διὰ τῆς ὑπὸ τῶν γερόντων Δρυϊδῶν περιπτύξεως, μεθ' ὃ ὑποψήφιος ἐνεδύετο τὴν στολὴν αὐτῶν, ἥτις ἦν χιτὼν καταβαίνων μέχρι μέσης κνήμης, καὶ ἐσήμαινε τὸ ἱερατεῖον, εἰςθ οὐδέποτε αἱ γυναῖκες ἦσαν παραδεκταί.

Τοσαύτην ἐξουσίαν εἶχον οἱ Δρυΐδαι, ὥστε ἄνευ συμβουλῆς αὐτῶν οὐδεμία ὑπόθεσις ἐπεχειρεῖτο· διότι αὐτοὶ προέδρευον εἰς τὰς ἀχριερείας, καὶ ἀπεφάτιζον κατὰ τὸ δοκοῦν περὶ εἰρήνης ἢ πολέμου, αὐτοὶ ἐτιμῶρουν τοὺς ἐνόχους, καὶ κεθῤῥουν τὰς ἀρχὰς, καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς,

(α) Ὁ Βοίστης (Boiste) παράγει αὐτὸ καὶ ἐκ τῆς ἑλλην. λέξεως δρῦς.
(β) Ἰδε Στράβ. Γεωγραφ. βιβλ. Δ. κεφ. Δ. §. 4—5.

παραβαίνοντες τοὺς ἐπιχωρίους νόμους. Ὑπερέχουσα τῆς τάξεως τῶν εὐπατριδῶν ἡ τῶν Δρυϊδῶν εἶχε πάντα ἐνώπιον αὐτῆς ὑποτελῆ. Αὐτοὶ ἐπιτρέποντο καὶ τὴν παιδείαν τῆς ἐπιφανεστάτης νεολαίας, ἣν ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων οὕτω παρεσκεύαζον, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐναπομεμαγμένον ἐν νῷ τὸ πρὸς αὐτοὺς σέβας.

Ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ χειροτονεῖν ἀνὰ πᾶν ἔτος τοὺς μέλλοντας κυβερνᾶν τὰς πόλεις ἄρχοντας, προήγαγον ὄντινα τούτων ἤθελον ἕως τοῦ ἀξιώματος τοῦ οὐεργοβρέτου (vergobret), ἰσοτίμου ὄντος τοῖς βασιλεῦσι· ἀλλὰ, καί τοι οὗτος ἐνομίζετο βασιλεὺς, δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τι ἄνευ συμβουλῆς αὐτῶν. Οἱ Δρυΐδαι συνεκάλουν τὴν βουλὴν, οἱ δὲ οὐεργόβρετοι ἦσαν ἀληθῶς οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ ἄριστοι ὑπήκοοι αὐτῶν.

Ὄντων ὑπερτάτων δικαιητῶν πάσης διαφορᾶς καὶ παντὸς συμπέροντος τοῦ λαοῦ ἡ δικαιοσύνη δι' αὐτῶν ἀπεδίδετο· διότι καὶ περὶ δημοσίων καὶ περὶ ἰδίων πραγμάτων ἀπεφάσιζον. Ὅτε δικαστικῶς ἀπένεμον διαφιλονεικούμενον ἀγαθὸν πρὸς τὸν δεικνύμενον ὡς νόμιμον κτήτορα, ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ὤφειλε νὰ ὑπακούσῃ· δ.ότι ἄλλως ἐπλήττετο ἀναθέματι, μεθ' ὃ, ἀπηγορευομένης αὐτῷ πάσης θυσίας, ὅλον τὸ ἔθνος ἐθεώρει αὐτὸν ὡς ἀσεβῆ, καὶ δὲν ἐκοινώνει πλέον μετ' αὐτοῦ.

Διέποντες τὰ καθ' ἕκαστα τῆς θρησκείας εἶχον ἀπεριόριστον τὴν δύναμιν, διότι, θυσίαι, προσφοραὶ, δημόσιαι καὶ ἴδιαι δεήσεις, ἡ μαντικὴ ἡ ἐπιμέλεια τοῦ χρᾶσθαι τοῖς θεοῖς, καὶ ἡ τοῦ χρησμηγορεῖν, ἡ μελέτη, τῆς φύσεως, τὸ δικαίωμα τοῦ καθιστάναι νέας τελετὰς καὶ νέους νόμους, καὶ τὸ τοῦ προσέχειν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀρχαίων, ἢ τοῦ μεταῤῥυθμίζειν αὐτοὺς· ταῦτα καὶ τοσαῦτα ἦσαν τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ἀπερόριστοι δυνάμεις, ὧν ἀπήλαυον πάντῃ ἀναμφισβητήτως.

Διὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν ἀπηλλάττοντο καὶ στρατείας καὶ παντὸς φόρου· ὅθεν καὶ ἀπειράριθμοι ἦσαν οἱ τὴν τάξιν ταύτην θηρεύοντες· διότι πάντας ἀνεξαιρέτως παρεδέχετο, ἀνεχαιτίζοντο ὅμως διὰ τῆς πολυχρονίου δακιμασίας, καὶ τῆς ἀπαραιτήτου ἀνάγκης τοῦ τε μανθάνειν καὶ τοῦ μνήμῃ φυλάττειν τὸν μέγιστον ἀριθμὸν τῶν στίχων, τῶν περιεχόντων τὰ περὶ θρησκείας καὶ πολιτικῆς κυβερνήσεως ἀξιώματα.

Αἱ Γαλάτιδες γυναῖκες ἦσαν τὸ πάλαι παρεδεκταὶ εἰς τῶν Δρυϊδῶν τὴν τάξιν· ἢ; ἀπελάμβανον ὅλα τὰ προνόμια, καὶ ἐξετέλουν τὰ καθήκοντα χωρὶς τῶν ἀνδρῶν· κατὰ τὴν μαντείαν ὅμως ἔγειναν καὶ τῶν Δρυϊδῶν αὐτῶν περιφημότεραι.

Ὅτε διέδη τὴν Γαλατίαν ὁ Ἀννίβας, αὗται εἶχον ἔτι δικαιώματα ὑπέρτατα· διότι ἐν συνθήκῃ αὐτοῦ μετὰ τῶν Γαλατῶν γενηθείσῃ ἐῤῥέθη τὸ «εἴ τις Καρχηδόνιος ἀδικήσει Γάλλον, ἡ δίκη εἰσαχθήσεται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν Γαλατικῶν γυναικῶν». Μετέπειτα ὅμως ὑπὸ τῶν Δρυϊδῶν ἀπεστερήθησαν τῆς ἐξουσίας ταύτης, καὶ ἀγνοεῖται πότε οὗτοι ἐσφετερίσθησαν αὐτήν. (μεταφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Σ. Μ. Σ.)

Πυραμίδες.

Τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο σωζόμενα, ἐν Αἰγύπτῳ κυρίως, κολοσσιαῖα οἰκοδομήματα, τὸν θαυμασμὸν πάντων ἔκ παλαι διεγείροντα, ἦσαν πιθανώτατα καὶ κατὰ γενικωτέραν γνώμην τάφοι βασιλέων. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐθεώρευν τὰς πυραμίδας ὡς σύμβολα τοῦ βίου· ἡ πλατεῖα αὐτῶν βάσις ἐσήμαινε τὴν ἀρχὴν καὶ ἡ ὀξεῖα κορυφὴ τὸ τέλος τῆς ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα κατεσκεύαζον καὶ τοὺς τάφους ὁμοιοσχήμους ταύταις. Συγγραφεῖς τινες παράγουσι τὸ ὄνομα πυραμὶς ἐκ τοῦ πυρὸς-οῦ, ὅπερ σημαίνει σῖτον, νομίζοντες ὅτι ἦσαν αὗται σιτῶνες; ὡς π. χ. οἱ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωσὴφ οἰκοδομηθέντες. Ἄλλοι δὲ παράγουσιν αὐτὸ ἐκ τοῦ πῦρ-ὸς ἅτε ἐχουσῶν φλογὸς ἀνιούσης σχῆμα. Πιθανώτερον ὅμως φαίνεται ἡ ὀνομασία παραγομένη ἐξ Αἰγυπτιακῆς τινος ἀρχαίας λέξεως, καὶ ταύτην θέλουσί τινες γεγονέναι ἐκ τοῦ πυραμοῦς, ὅπερ σημαίνει ἡλίου ἀκτίνα, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ πιραμὰ, ὅρος δηλοῦν ὑψηλόν. Πυραμίδες ὑπάρχουσιν οὐ μόνον ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν Βαβυλῶνι καὶ ἐν Ἰνδίᾳ καὶ ἐν Μεξικῷ τῆς Ἀμερικῆς. Εἰσὶ δὲ αὗται παμμεγέθεις οἰκοδομαὶ τετράπλευροι καὶ ἔνδον κεναὶ, πλατὺ ἔχουσαι ὑπόθεμα καὶ βαθμηδὸν καθ' ὕψος μειούμεναι, καὶ ἀπολήγουσαι ἄλλοτε μὲν εἰς ὀξεῖαν ἄλλα δὲ εἰς ἐπίπεδον κορυφήν, ᾠκοδόμηνται ἐν γένει ἐκ λίθων μεγίστων (σπανίως δὲ καὶ ἐκ πλίθων ἢ ἄλλου εἴδους λίθων) καὶ εἰσὶ διαφόρου μεγέθους· ἔχουσιν αἱ πλεῖσται τὸ ὕψος ἴσον τῇ βάσει, τὰς δὲ πλευρὰς (κῶλα καθ' Ἡρόδοτον) πάσας νευούσας πρὸς ἓν ἑκάστη τῶν τεσσάρων τοῦ ὁρίζοντος γενικῶν σημείων. εἰσὶ δὲ τῶν πλευρῶν τούτων αἱ δύο συνήθως πλατύτεραι τῶν ἑτέρων. Ἀνυψοῦντο πρῶτον βαθμοειδῶς καὶ οἱ ἀναβαθμοὶ (σταῖχοι, κρῶσσαι, βωμίδες) συνεπληροῦντο μετὰ ταῦτα ξεστοῖς λίθοις ἀναγλυφαῖς κεκοσμημένοις μὴ ὑπάρχουσι δὲ νῦν. Ἡ εἴσοδος, ἥτις ἐκλείετο ἑνὶ λίθῳ ἐξαιρετίμῳ δυσκόλως εὑρίσκεται· δι' αὐτῆς δὲ εἰσέρχεταί τις εἰς σκολιὰς σύριγγας, εἰς διάφορα ἀγούσας οἰκήματα, ὧν τὸ μέγιστον περιεῖχε τὴν σορὸν ἢ λάρνακα τοῦ Βασιλέως. Εἰς τὴν μεγάλην Αἰγυπτιακὴν πυραμίδα εὑρέθη ἤδη ῥρέαρ, ἄγον καθέτως εἰς τὴν ἐκ τοῦ Νείλου πληρουμένην διώρυχα, ἧς περ μνημονεύει ὅτε Ἡρόδοτος καὶ ὁ Πλίνιος. (ἴδε Ῥοπ. ἀρχαιολ. τεχν. §. 36). Ὁ Στράβων (ΙΖ. σ. 449) λέγει, τετταράκοντα δ' ἀπὸ τῆς πόλεως (Μέμφεως) σταδίους προελθόντι ὀρινή τις ὀρρύς ἐστιν, ἐφ' ᾗ πολλαὶ πυραμίδες εἰσὶ, τάροι βασιλέων . . . . Εἰσὶ γὰρ σταδιαῖαι τὸ ὕψος, τετράγωνοι τῷ σχήματι, τῆς πλευρᾶς ἑκάστης μικρῷ μείζον τὸ ὕψος ἔχουσαι.»

Ἰσχυρίζονταί τινες ὅτι ἦσαν αἱ Πυραμίδες ἀφιερωμέναι τῷ Ἡλίῳ, ἢ ἄλλῳ τινι Θεῷ, ἄλλοι δὲ ὅτι ἐχρησίμευον ὡς γνώμονες δι' ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις. Ὁ Διδερότος νομίζει ὅτι ᾠκοδομοῦντο πρὸς μνήμην καὶ διαβίβασιν ἱστορικῶν εἰδήσεων, ἕτεροι δὲ πάλιν θέλουσιν ὅτι ἀνεγείροντο ἁπλῶς ἕνεκα τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς Τυραννίας τῶν βασιλέων, ἢ πρὸς τελετὴν μυστηρίων καὶ κυρίων συνεντεύξεων, ἢ πρὸς ἀπόθεσιν σίτου, ὡς εἴρηται, ἢ τέλος, ὅπερ καὶ πιθανώτερον καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς γνώμας ἐν γένει τῶν ἀρχαίων, πρὸς ταφὴν, συμβολικὴν παράστασιν τοῦ ᾅδου ἢ κατάθεσιν τῶν μουμιῶν. Ἐκ τῶν μάλιστα ἐκπρεπουσῶν Πυραμίδων εἰσὶν ἡ τοῦ Χέοπος; καὶ ἡ τοῦ Χεῤῥῆνος. Αἱ νῦν σωζόμενοι, ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ πᾶσαι, εἰς πέντε διήρηνται συμπλέγματα, τεσσεράκοντα περίπου Πυραμίδας περιλαμβάνοντα. Ἡ χώρα ἐφ' ἧς ἵδρυνται αὗται ἀρχομένη εἰς Δεγγσοῦρ ἐκτείνεται διὰ τῆς Σακκάρας καὶ Μέμφεως μέχρι σχεδὸν τῆς 30° Βορ. πλάτους· αἱ παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ Μέμφει εἰσὶν αἱ μᾶλλον ἐπίσημοι καὶ ἡ τοῦ Χέοπος, ἡ πασῶν μεγίστη, περὶ ἧς ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι ἐνομίζετο περιέουσα τὰ ὀστᾶ τοῦ Χέοπος, καὶ ἄλλη τις παρ' αὐτῇ τὰ τοῦ Χεῤῥῆνος ἀδελφοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ· ὅτε εἰργάζοντο ἀδιακόπως πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὑπερμέτρου τούτου οἰκοδομήματος 100,000 ἄνδρες ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, καὶ ἕνεκα τούτου ἐμισήθη ὁ Χέοψ ὑπὸ τοῦ λαοῦ· περιγράφει δὲ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην οὕτω «ἐποιήθη δέ ὧδε αὕτη ἡ Πυραμὶς ἀναβαθμῶν τρόπον, τὰς μετεξέτεροι κρώσσας, οἱ δὲ βωμίδας ὀνομάζουσιν» ἔτι (τῆς πυραμίδος) ἐστὶ παντακῇ μέτωπον ἕκαστον ὀκτὼ πλέθρα, ἐούσης τετραγώνου, καὶ ὕψος ἴσον· λίθου δὲ ξεστοῦ καὶ ἁρμοσμένου τὰ μάλιστα· οὐδεὶς τῶν λίθων τριήκοντα ποδῶν ἐλάσσων» περὶ τῆς αὐτῆς καὶ ὁ Στράβων (ἀνωτ.) «ἔχει δὲ ἐν ὕψει μέσως πως τῶν πλευρῶν λίθον ἐξαιρέσιμον· ἀρθέντος δὲ σύριγξ ἐστὶ σκολιὰ μέχρι τῆς θήκης.» Αἱ νῦν γινόμεναι καταμετρήσεις τοῦ ὕψους ταύτης συμφωνοῦσι μᾶλλον πρὸς τὴν τοῦ Διοδώρου, θέλοντος αὐτὴν ἔχουσαν ὕψος ποδῶν 600, ἐνῷ ὁ Ἡρόδοτος λέγει αὐτὴν 800 ποδ. ὁ δὲ Στράβων 650. Ἴσως δὲ ἡ διαφορὰ αὕτη προῆλθεν ἐν μέρει ἐκ τῆς περὶ τὴν βάσιν αὐτῆς σωρευομένης ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἄμμου ἢ αἰρομένης ἄλλοτε ἐκεῖθεν. Κατὰ τὸ ἀνωτέρω τοῦ Στράβωνος; χωρίον ὁ ἐξαιρέσιμος λίθος, τουτέστιν ἡ εἴσοδος εἰς τὸ ἔνδον τῆς πυραμίδος, ἦν εἰς τὸ μέσον αὐτῆς περίπου, νῦν δὲ εὑρίσκεται οὗτος μόλις 100 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅπερ δηλοῖ, ἐὰν ἡ μαρτυρία τοῦ Στράβωνος ᾖ ἀληθὴς, ὅτι τὸ ἔδαφος ὑψώθη ἔκτοτε κατὰ πολύ. Ὅσα δὲ λέγει περὶ αὐτῆς ὁ Ἡρόδοτος ἀποδεικνύονται ἐκ τῶν ἐξετάσεων τῶν νῦν ἐρευνητῶν ἀληθῆ, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἀφηγήσεις αὐτοῦ, ὡς μυθεύματα ἄλλοτε ἐκλαμβανόμεναι. Περὶ τῶν ἐν Μεξικῷ τῆς Ἀμερικῆς σωζομένων Παραμίδων ὡς καὶ περὶ ἄλλων ἀρχαίων μνημείων, δεικνυόντων ὅτι ἡ Ἀμερικὴ κατῳκήθη ἄλλοτε ὑπὸ πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ἐῤῥέθησαν τὰ δέοντα ἐν τῷ περὶ Μεξικανικῶν ἀρχαιοτήτων ἄρθρῳ (Ἰδ. Ἐφ. Μαθητῶν. ἀρ. 21 σελ. 48.) Περὶ τῶν σχέσεων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ πυραμίδων πρὸς φαινόμενα ἀστρονομικὰ Ἰδε ὡσαύτως τὴν εἰς Ἐφ. Μαθ. ἀρ. 21. σελ. 28. ὑπὸ ἐπιγραφὴν «κλεῖς; τῶν πλευρῶν τῶν Πυραμίδων» περίεργον γνώμην τοῦ Watckins Lloyd. Εἰς τὸ Ἀγγλικὸν περιοδικὸν, The Literary Gazette, ἀναγινώσκομεν ὅτι ἀνεκαλύφθη καὶ ἐν Καλλιφορνίᾳ ἤδη Πυραμὶς ὑπὲρ τὴν νῦν ἐπιφάνειαν 104 πόδας ὑψουμένη, λείπει δὲ αὐτῆς ἡ κορυφὴ, καὶ πολὺ τῆς βάσεως μέρος ὑπάρχει ἐντὸς τῆς ἄμμου, ἀγνοεῖται δὲ ἀκριβῶς ἡ ἔκτασις αὐτοῦ.

Μέθοδος πρὸς ἐκτύπωσιν ἐπιγραφῶν ἐγχαραγμένων ἐπὶ μαρμάρου.

Ἕκαστος καταγινόμενος εἰς ἀντιγραφὴν ἀρχαίων ἐπιγραφῶν γνωρίζει τὰ διάφορα προσκόμματα, ἅτινα ἀποκατασταίνουν τὴν τοιαύτην ἐργασίαν πολύπονον καὶ ἀτελῆ. διὰ αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐνόμισα καλὸν νὰ περιγράψω παρακατιὼν μέθοδον τινὰ δι' ἧς ὁ σκοπὸς οὗτος τῆς ἀντιγραφῆς εὐκολύνεται καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ ἐντελῶς ἐκτυποῦνται.

α.) Ἡ ἐκτυπωθησομένη ἐπὶ μαρμάρου ἐπιγραφὴ καθαρίζεται προηγουμένως, προσεκτικῶς διά τινος σαρώθρου ἢ κορύθρου, καὶ ἐκπλύνεται αὕτη μὲ ὕδωρ ἵνα ληφθῶσι τὰ ἀντίτυπα ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς.

β'.) Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ἐπιθέτομεν φύλλα παχέως τυπογραφικοῦ χάρτου, βρεχομένου διὰ σπόγγου μέχρις οὗ κατασταθῇ μαλακὸν καὶ οὕτως ἐπικολλᾶται ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς. Πιέζεται ἔπειτα ἐλαφρὰ διά τινος λεπτοῦ σαρώθρου μὲ τρόπον, ὥστε νὰ εἰσδύσῃ ὁ χάρτης εἰς ἅπαντα τὰ κοιλώματα. Ἀντὶ τοῦ σαρώθρου δύναται νὰ χρησιμεύσῃ σπόγγος ἢ ἁπλοῦν ἐξ ἐρίου λεπτοῦ ἢ λίνου ὕφασμα.

Ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ πρώτου φύλλου ἐπιτίθεται ἀκολούθως ἕτερον δεύτερον, τρίτον, τέταρτον καὶ πέμπτον κ.τ.λ. φύλλον, μέχρις οὗ προσλάβῃ ἀνάλογόν τι πάχος. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀφίνονται τὰ φύλλα μέχρις οὗ σχεδὸν ξηρανθῶσι, καὶ τούτου γενομένου ἐκβάλλονται προσεκτικῶς ἐκ τοῦ μαρμάρου καὶ ἀφίνονται εἰς τὸν ἀέρα μέχρις οὗ ὁ χάρτης ἐντελῶς ξηρανθῇ. Εἴς τινας περιστάσεις προτιμᾶται νὰ ἀλειφθῇ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον φύλλον μὲ διάλυσιν ἀμύλου (κόλας) καὶ τότε ἀποκαθίσταται ὁ χάρτης ἔτι σκληρότερος. Εἰς τὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σχηματιζόμενον χάρτην ἐκτυποῦται ἡ ἐπιγραφὴ μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ἀκρίβειαν.

Ἡ μέθοδος αὕτη, τῆς ὁποίας τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς ἐκτελέσεως ἐμπράκτως ἐξήτασα, παρέχει εὐκολίας καὶ ὠφελείας εἰς ἅπαντας τοὺς ἀρχαιολόγους, καὶ πασίγνωστον εἶναι ὅτι ἡ ἀντιγραφὴ δυσαναγνώστου ἐπιγραφῆς ἐπὶ κιόνων ἢ ἐπὶ μαρμάρου ἀπαιτεῖ ἄλλως πολλὴν κόπον καὶ χρόνον, καὶ ὑπάρχει πάντοτε φόβος μὴ ὁ ἀντιγραφεὺς παρέλιπε γραμμὴν τινὰ ἢ στοιχεῖον, ἐνῷ κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον εἰς μικρὸν χρόνον ἀπολαμβάνονται ἀκριβῆ ἀντίτυπα. Ξ. Λ.

ΣΙΝΩΠΙΚΑ. — Περὶ τῆς παλαιᾶς ταύτης πόλεως εἴπομεν καὶ ἄλλοτε ὀλίγα τινά, θεωροῦντες ἀναγκαίαν τὴν καλὴν σύστασιν καὶ εὐημερίαν αὐτῆς. Τὴν θέσιν ταύτην (ἔχουσαν τόνομα ἔκ τινος Ἀμαζόνος, ἢ ἐκ τῆς Ἀσωποῦ θυγατρὸς Σινώπης, ἐξ ἧς ὁ Ἀπόλλων ἐγέννησε τὸν Σύρον κατὰ τοὺς παλαιοὺς συγγραφεῖς) ἀπῴκησαν πρὸ 2500 ἤδη ἐτῶν οἱ Μιλήσιοι, ἀποστείλαντες ἀρχηγὸν τῆς ἀποικίας Μακρίτιόν τινα Κῶον, τὸν ὁποῖον οἱ Σινωπεῖς ἔπειτα ἐτίμων ὡς ἥρωα. Μετὰ ταῦτα ἡ Σινώπη ἐδέχθη ἀποίκους Ἀθηναίους καὶ ἄλλους Ἕλληνας, καὶ ἤκμασε μεγαλωστὶ ἐν τῷ Πόντῳ διὰ τῆς ἐμπορίας, ναυτιλίας καὶ τῆς γεωπονίας. Εὐνομουμένη δὲ καὶ περιποιουμένη τὰ γράμματα, ἐγέννησε πολλοὺς καὶ ἐνδόξους ἄνδρας, οἷον τὸν φιλόσοφον Διογένην, τὸν ποιητὴν Δίφιλον, τοὺς ἱστορικοὺς Δικαιοκλῆν καὶ Βάτωνα, τὸν μαθηματικὸν Βίλαρον καὶ ἄλλους. Ἡ πόλις αὕτη ἐγέννησε καὶ τὸν περίφημον Μιθριδάτην βασιλέα τοῦ Πόντου, ὅστις εἶχεν αὐτὴν ὡς καθέδραν Οἱ Σινωπεῖς μέχρι σήμερον δεικνύουσιν ἐρείπια διογενείου οἰκίας καὶ μιθριδατείων ἀνακτόρων.

Ἡ Σινώπη, πρωτεύουσα τῆς Παφλαγονίας, χώρας ὀρεινῆς, ἀρκτικωτάτης ἐν τῇ Μικρασίᾳ, πατρὶς ποτὲ καὶ ἐπικράτεια τοῦ ὁμηρικοῦ Πυλαιμένους κεῖται ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ ἄκρας τινος χερσονησώδους, τῆς ποιούσης τὸ στενώτερον ἐν Πόντῳ διάρμα ἐκ τῆς Μικρασίας εἰς τὴν Κριμαίαν. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἰσθμοῦ ὑπάρχει λιμὴν κλειόμενος προσαρκτίως ὀλίγον ἔκ τινος νησιδίου, λεγομένου σκοπέλου. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἰσθμοῦ παρὰ τῷ λιμένι, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἀγορὰ τῆς πόλεως, κατοικοῦσιν οἱ Ὀθωμανοι, οἱ μὲν ἐντὸς οἱ δὲ ἐκτὸς τοῦ αὐτόθι τειχίσματος. Οἱ δὲ Χριστιανοὶ ἔχουσι τὰς οἰκίας τὰς πλείστας μὲν ἄνωθεν τοῦ λιμένος προσαρκτίως, τινὰς δὲ καὶ σποράδην ἐπὶ τῆς χερσονήσου, οὐ μακρὰν τῆς πόλεως. Ταῦτα σημειοῦμεν ἀπὸ μνήμης ἐκ πληροφορίας τινῶν Σινωπέων.

Ἡ Σινωπὶς χερσόνησος ἔχει περίπου τεσσάρων ὡρῶν περιφέρειαν καὶ ἐν τῷ μέσῳ πηγὴν ποτίμου ὕδατος. Πλησίον δὲ τῆς πηγῆς σώζεται ἐρείπιον παλαιᾶς μονῆς, καὶ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Φωκᾶ, παρ' ὃν ὑπάρχει σήμερον μονή τις μικρὰ μουσουλμάνων καὶ τάφος δερβίσου τινός. Κατὰ τὴν ἄκραν Ποσείδιον τῆς χερσονήσου τὴν ἀρκτικωτάτην, οὖσαν ὑψηλὴν καὶ κρημνώδη, σώζεται ἐρείπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ πιθανῶς παλαιοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος σεβάσμιον παρὰ τοῖς ναυτιλομένοις. Ἔχουσι δὲ οἱ Σινωπεῖς ἐπὶ τῆς χερσονήσου ἀγρούς τινας καὶ κήπους καὶ ἐξωμόνια καὶ ὡραίους περιπάτους, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς πρὸς νότον τῆς πόλεως.

Ἡ νῦν πόλις Σινώπη κατοικεῖται καὶ ζωογονεῖται κυρίως ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, ὡς 500 οἰκογενειῶν, ἀνθρώπων θαλασσουργῶν, τεχνιτῶν, γεωπόνων καὶ ὀλίγων ἐμπόρων. Σινωπεῖς ῥάπτας, θαλασσινοὺς καὶ ἄλλους εὑρίσκεις πάντοτε ἐν Κωνσταντινουπόλει. Οἱ συμπατριῶται τοῦ Διογένους καὶ τοῦ Διφίλου, σώζοντες ὁπωσοῦν τὴν παλαιὰν Ἰωνικὴν εὐγένειαν, φαίνονται ἱκανῶς εὐφυεῖς, εὐειδεῖς, φιλομαθεῖς καὶ κοινωνικοὶ ἄνθρωποι. Κατηγοροῦνται ὅμως ὑπὸ τῶν πέριξ Μικρασιανῶν οἱ προεστῶτες αὐτῶν, ὅτι ἀπαίδευτοι ὄντες καὶ δυσκοινώνητοι καὶ μικρόφρονες, ἐνασχολοῦνται μόνον εἰς τὸν χρηματισμὸν, μὴ φροντίζοντες, ὅσον εἶναι χρεία, περὶ τῆς βελτιώσεως καὶ τῆς ἀναγκαίας αὐξήσεως καὶ ὑπολήψεως τοῦ κοινοῦ. Ἀνόμοιοι τῶν Τραπεζουντίων, Κερασουντίων, Οἰονέων καὶ αὐτῶν τῶν πλησιοχώρων Ἀμισηνῶν, οἵτινες ὑπερβαίνουσι πολὺ τοὺς προκρίτους τῶν Σινωπέων κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κοινῶν. Καὶ ὅμως ἡ Σινώπη ἔχει θέσιν καὶ ἱστορίαν ἀξιόλογον, καὶ συχνὴν μετὰ τῶν Βυζαντίων συγκοινωνίαν, καὶ ἱκανὴν ἐμπορίαν, καὶ ἀγαθὸν ἐπίσκοπον, καὶ ὑποπροξενεῖα ἢ πρακτορεῖα διαφόρων Δυνάμεων. Αὐτοῦ πιάνουσι πολλὰ ἀτμήρη καὶ ἄλλα πλοῖα ἐρχόμενα εἰς τὴν Ἀμισὸν, τὴν Οἰνόην καὶ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ ἄλλους ἐμπορικοὺς λιμένας τοῦ Πολεμωνιακοῦ Πόντου, καὶ ἐπανερχόμενα. (ἀκολουθεῖ).

Ἐκ τῆς Ἀμαλθείας.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ὁ Κύριος Μηνᾶς Μινωΐδης ὡμίλησεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Πνυκὸς λόγον ἐκτεταμένον περὶ Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, τῇ 9 μεσοῦντος, ἐκκλησιάζοντος ἐν αὐτῇ πλήθους λαοῦ πυκνίτου, διὰ προλαβουσῶν προσκλήσεων εἰδοποιηθέντος. Περὶ τοῦ ἐκφωνηθέντος λόγου οὐδεμίαν ἐπιστασίαν φέρομεν, οὔτε τοῦ ῥήτορος ἀκούσαντες λέγοντος οὔτε ἄλλως ἀναγνώσαντες τὰ λεχθέντα, ἐπέχομεν δὲ πάσης κρίσεως μέχρι τῆς ἀγγελθείσης ἐκτυπώσεως αὐτοῦ. Τῶν ἐφημερίδων τινὲς ἐχλεύασαν τὴν πρόθεσιν τοῦ Μινωΐδου καὶ τὰ αὐτῷ εἰρημένα ἐκάκισαν, ἄλλαι δὲ καὶ τὸν ἄνδρα ἐπῄνεσαν καὶ τὴν δημηγορίαν εὐφήμησαν, ὅπως οἱ σιντάκται αὐτῶν διάκεινται πρὸς τὸν ἀγορεύσαντα· διότι παρά τισιν ἡ προσωπικότης σύρει τὰς ἀρχὰς, εἴτ οὖν « ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν ἐλαύνει »

Οἱ εἰπόντες δὲ ὅτι πρῶτος μετὰ τοὺς ῥήτορας τῶν ἀρχαίων χρόνων ἀνέβη τῆς πνυκὸς τὸ βῆμα ὁ Κ. Μινωΐδης ἐκπίπτουσι πάντως τῆς ἀληθείας, διότι ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τῆς Ἑλλάδος πρῶτος ἀπὸ τοῦ ἐμψύχου Ἰτούτου βήματος ὡμίλησεν ὁ ἀείμνηστος στρατηγὸς καὶ φιλόπατρις πολίτης Θεόδωρος ὁ Κολοκοτρώνης λόγον ἀρχαιοπρεπὴ καὶ τῆς πνυκὸς, τολμῶμεν εἰπεῖν, ἄξιον, οὗ ἡ ὑπόθεσις ἦν ὅτι ἡ εὐτυχία τῆς Ἑλλάδος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὁμονοίας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ πίστεως αὐτῶν πρὸς τὸν θρόνον. Ὁ λόγος οὗτος τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει στρατηγοῦ ἐθαυμάσθη ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἕνεκα τῆς δεινότητος αὐτοῦ, ἀποτελεσθείσης οὐχὶ ἐκ τῆς τέχνης καὶ τῶν σχημάτων τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀφελείας καὶ τῆς εἰλικρινείας τοῦ ἀγορεύσαντος, ἀπὸ καθαρᾶς καρδίας λαλήσαντος καὶ τὸ συμφέρον τῇ πατρίδι συμβουλεύσαντος.

— Ἐν Κωσταντινουπόλει ἐγένετο ἀπόπειρα στάσεως ὑπὸ τῶν Οὐλεμάδων καὶ ἐνθουσιαστῶν, οὐ στεργόντων εἰς τὰς νέας περὶ εἰρήνης προτάσεις τῶν δυνάμεων, ἀποδεχθείσας ὑπὸ τῆς Υ. Πύλης· πρὸς καταστολὴν τῶν στασιασειόντων ἐπλησίασαν εἰς Κωνσταντινούπολιν 7 ἀτμόπλοια τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ στόλου καὶ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἀπέβη εἰς τὴν πόλιν.

— Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Λόρδος Παλμερστὼν παρῃτήθη.

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

Ὁδὸς Ἀδριανοῦ, ἀριθ. 302 πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Φίνλαυ.